

En egen ton

Text: Olof Hultin

Fördomen om den tystlåtna norrlänningen personifierade Anders Landström rätt länge. Efter tjugofem år i huvudstaden har han dock hunnit bli Stockholms flitigaste villaarkitekt, ledamot av Konstakademien och adjungerad professor i Träbyggnadsteknik. Flera prestigefyllda tävlingsvinster finns också på meritlistan hos denne arkitekt som vågar gå sin egen väg.

Nålarna som markerar "fritidshus" sitter tätt på den karta över Stockholms skärgård som hänger på väggen innanför entrén till Landström Arkitekter AB. De intrikata och minutiöst genomarbetade trähusen, som förvisso inte bara byggts i skärgården, har blivit något av kontorets specialitet.

Det är dock ingen medveten strategi, berättar Anders Landström när vi träffas på hans kontor som sedan något år finns på Söder i Stockholm. Det ena har givit det andra. Den landströmska uppdragsportföljen motsäger definitivt föreställningen att den svenska villaspekulanten alltid vänder sig till kataloghustillverkare.

– Jag upptäckte ganska tidigt att det fungerar som med bilar. En del människor är bredda att betala för en Jaguar i stället för en begagnad Volvo.

Intresset för den lilla skalan och det omsorgsfulla hantverket har han med sig sedan barnsben. Pappa var byggnadsingenjör hemma i Gällivare och dessutom entusiastisk byggare/snickare och det satte tidigt sina spår i sonen. Efter

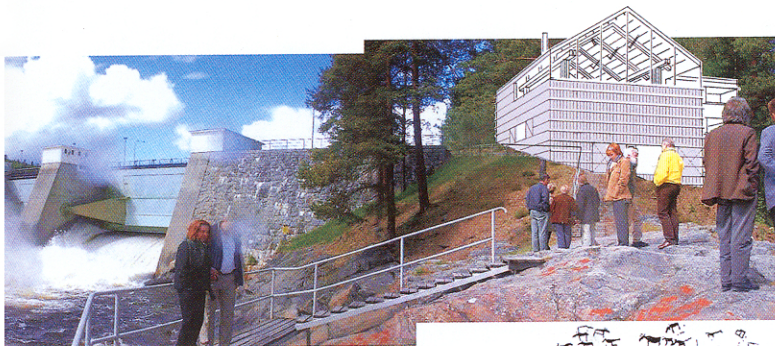
examen som byggnadsingenjör vid tekniskt gymnasium i Luleå blev det KTH i Stockholm. Den lärare som kom att betyda mest var Sven Silow, vars kritik tillhörde undervisningens höjdpunkter.

Anders Landströms yrkeskarriär påbörjades vid Norrbottenkommunernas Arkitekt och Byggnadskontor (NAB) i Luleå. Men redan året efter arkitektexamen 1977 ringde gamle läraren Sven Silow och erbjöd honom arbete på det då så ansedda Ahlgren Olsson Silow (AOS). Av många orsaker, vilka kunde vara värda ett eget kapitel, föll AOS sönder i slutet av 1980-talet. Anders Landström och Hans Göran Andersson tog över, och drev kontoret vidare i egna namn fram till 1997. Då delade man på sig och Landström Arkitekter AB bildades med en mycket liten stab medarbetare.

Tiden på AOS minns han med något blandade känslor. Det var naturligtvis mycket lärorikt med utvecklande arbetsuppgifter som till exempel Centralposthuset i Stockholm och bibliotek i Sollefteå och inte minsta restaurering. Men samtidigt förundrades han över hur slumpmässigt det stora företaget drevs. Det är något som han som företagsledare inte tänker ta efter.

Det lilla formatet på egna kontoret tänker han behålla. Som mest har det bestått av tio personer, men nu är man nere i fem. Hans idé är att alla skall vara intresserade av det som är kontorets profil, och även behärska den "byggglåda" med detaljer som finns upparbetad enligt nyrénska modell och som ständigt växer. Och här ligger utvecklandet av träbygget honom varmt om hjärtat. Pressad på idoler och förebilder blir Renzo Piano första namnet.

– Det är en arkitektur som alltid utgår från platsen men som också skapar någonting nytt, menar Landström. Sin

1. Informationscentrum Nämforsen. 1:a pris i inbjuden tävling, 2000.
2. Seniorboende i Luleå, 1993.
3. Ombyggnad av bostadshus i Stockholm av arkitekt I G Clason, 2003.
4. Fritidshus i Stockholms skärgård, 2003–04.
5. Fritidshus i Strömstad, 1982.

egen arkitektur vill han på liknande sätt se som en länk i en svensk tradition som ständigt utvecklas.

Även om villaritantet dominerat finns också större projekt i kontorets verkförteckning som till exempel det träprisbelönade Zorns textilkammare (Arkitektur nr 1/94) och Mångkulturellt centrum i Fittja (Arkitektur nr 4/03). Och fler stora uppdrag hoppas han förstås på.

De två nya byggnader som vi presenterar här visar en spännvidd i angreppssätten. Residenset i Pretoria vill föra vidare en "svensk" modernism med 30-talistiska övertoner. Det är en arkitektur som många bekänner sig till på dagens svenska arkitekturscen och är inte särskilt originell. Fritidshuset i Strömstad är definitivt mer utrerat. Här löper trådarna till såväl Jan Gezelius som till en äldre folklig träbyggnadstradition. Och här kan man spåra någonting som svensk arkitektur brukar sakna: en alldeles egen ton. Det är en ton som faktiskt kan bära mycket långt.

OH

SUMMARY

The intricate and minutely thought-through wooden buildings have become something of a specialty for Landström's architectural firm.

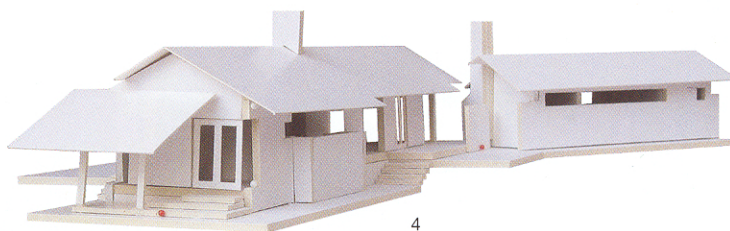
When pressed to name role models or admired predecessors, Renzo Piano is the first name that comes to Landström's mind.

"It is an architecture that is always firmly grounded in the place, but which also creates something new," Landström reflects.

The ambassador's residence in Pretoria is intended to convey a very Swedish modernism with 1930s overtones. His Strömstad summer house is definitely more personally expressive. There are clear associations to the work of Jan Gezelius as well as to an older vernacular building tradition. A quality often missing from Swedish architecture furthermore emerges here: a completely individual tone. And it is a tone that certainly can go a long way.

2 3

4

5

